

*Henryk Jakubanis (1879–1949)
jako badacz filozofii starożytnej i jej recepcji*

Celem projektu jest przebadanie mało znanych prac Henryka Jakubanisa (1879–1949), badacza antyku, filozofa i historyka filozofii starożytnej, który poświęcał uwagę przede wszystkim myśli greckiej oraz jej recepcji i który podejmował próby uzasadniania aktualności filozofii starożytnej. Jego biografia intelektualna jest zazwyczaj dzielona na dwa okresy: kijowski i lubelski. W Kijowie ukończył studia pod opieką naukową A.N. Gilarova i napisał książkę o Empedoklesie oraz serię artykułów dot. filozofii starożytnej. Po I wojnie światowej uzyskał w Lublinie stanowisko na nowo powołanym Uniwersytecie Lubelskim, gdzie wykładał do śmierci w 1949 r.

Mało znane i nieznane prace Jakubanisa znajdują się w centrum uwagi, aby udzielić odpowiedzi na pytania o ich inspiracje, a w konsekwencji kijowskie prace Jakubanisa zostaną przedstawione jako istotny etap jego aktywności. Dotychczas jego rosyjskojęzyczne dzieła z okresu kijowskiego były zazwyczaj jedynie wspomniane, nie analizowano ich, dlatego też niezbędne jest ich przebadanie. Jego okres lubelski był o wiele mniej produktywny niż jego wczesne lata w Kijowie, Lublin jawi się właściwie jako schyłek jego biografii, a nie jej najbardziej twórcza część. W literaturze przedmiotu dwa okresy życia Jakubanisa są jednakże przedstawiane odwrotnie i nacisk jest kładziony na jego lata lubelskie, a nie można przedstawić jego pełnego obrazu jako badacza starożytnej filozofii greckiej bez wzięcia pod uwagę jego lat kijowskich.

Końcowym efektem projektu będzie dysertacja doktorska obejmująca całościowo badania Jakubanisa nad filozofią starożytną. Poprzedzą ją bardziej szczegółowe studia nad jego interpretacją Empedoklesa, nad możliwą zależnością jego prac od jego opiekuna naukowego, nad jego argumentacją za aktualnością myśli greckiej. W konsekwencji Jakubanis zostanie poddany ocenie jako historyk filozofii na podstawie swoich wczesnych prac i wykładów z dojrzałych lat.